

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

14. An liceat conari fricationibus ad semen corruptem expellendum, etiam si inde sequatur aliqua veri seminis emissio? Et quid est dicendum, si dubium est num in quantitate, an in qualitate semen ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

tom. 4. tr. 6.
ex Ref. 18.
lege doctri-
nam § Simi-
litate.

& determinatus sit non consentire, & experientiam consentiendi non habeat (vt erat in casu dicti viri nobiliss, de quo ego interrogatus fui) non teneri aliter decumbere, licet ille minimè utilis esset talis modus decumbendi, sed solum ad commodius quiescendum in lecto, intendetur. Ita Sancius, & loquens de comestione ciborum idem docuit Lessius lib. 4. c. 3. dub. 5. n. 100. & 101. Villalobos in summa, tom. 2. tr. 40. dub. 16. n. 6. Ioannes de la Cruz in direct. part. 1. prec. 6. art. 8. dub. 9. conel. 2. & alij. Ratio verò huius opinionis hæc est, quia aliquis non tenetur vitare causam per accidens inductam in pollutionem, dum tamen absit periculum consensus.

Sup. hoc in
Ref. 1. nor.
præterita, §
Sed in fine,
verf. Hoc pa-
cto, & supra
in ref. r. §. 1.
& in aliis
eius annor.
pro hac
quæst. Sed
ibi pro Par-
rocho, & hic
pro Confes-
sario ex de-
uotione, &
preconito
à medio §.
Hinc, in ref.
seq. §. Secun-
do, &c.
Et quoad
plimum
contentum
in §. Et ran-
dem, huius
Ref. in Ref.
seq. lege §.
Tertio, &c.
Et pro con-
tento à lin.
7. huius §. à
verf. Noran-
dum est, in-
fia in ref. 14.
§. vlt.

3. Hinc inferit Sancius, quòd Confessarius ex deuotione solum audiens confessiones expertus pollui, non tamen consentire, non peccabit confessiones excipiendo, quia cum audire confessiones, causa per accidens sit pollutionis illas non tenetur vitare ob solum pollutionem, quæ voluntaria illi non est, nec in se, cum illam non velit, nec in causa, cum illa sit per accidens, similiter qui sine damno aliquo pedester posset ambulare, & nollet, expertus tamen pollutionem pati, sine tamen consensu, equitatio minimè peccaret, cum equitatio causa sit per accidens illius pollutionis, & ideo nec in se, nec in causa esset illi voluntaria.

4. Et tandem femina, vel vir, quæ ob superpositionem vnius femoris in aliud, motum sensualem sensit, non tenetur modum situs mutare, dum determinati sit non consentire, neque sit periculum consensus, quia per accidens actus influentes in pollutionem vitare non tenemur. Et hæc omnia docet Sancius *ubi supra* contra opinionem Fagundez. Notandum est etiam hic, quòd mundans à sanguine verenda, vel femina à sanguine menstruo, etsi præuideat pollutionem, & sequatur, si non gaudeat de illa, non peccabit. Vnde ex his omnibus apparet me olim rectè consuluiffe, quandam iuuenem, cui necesse erat interuenire in quibusdam festis nuptiarum, non peccasse, dum ex tactu manus mulieris in balneo in pollutionem inciderebat, sine tamen vilo periculo in illius consensum, & tunc adduxi doctrinam Sanchez de matr. 1. 3. lib. 9. disp. 45. n. 8. vbi sic ait. Secundo deducitur, pollutionem præter intentionem subsequutam ex tactu licito, & in eo præuisam, quando tactus ille est necessarius, & cessat consensus periculum, carete omni culpa, vt ex amplexu iuxta patriæ consuetudinem, quo cuitato in notam inurbanitatis incidere. Ita Sanchez, quem postea sequuti sunt Villalobos in summa, tom. 2. tr. 40. diffie. 16. n. 5. Filliucius tom. 2. tr. 30. c. 8. n. 150. & Bonacina de matr. 9. 4. punct. 10. n. 8. quæ omnia procedebant in casu nostro.

Quoad hoc
in tom. 7. tr.
7. lege do-
ctinam ref.
21. signanter
post me-
ditum.

5. Notandum est etiam hæc obiter, quòd si aliqua mulier in choreis publicis sciat se tangi ab aliquo intentione mala, si tactus sunt ex suo genere liciti, vt consortio manuum in choreis, non peccat illos admit-tendo coram aliis. Ita Filliucius *ubi supra* 1. 2. tr. 30. c. 10. n. 189. qui citat multos alios.

RESOL. XIII.

An ad expellendum semen corruptum, vel ad sedandam puritatem liceat refricare pudenda cum periculo pollutionis, non tamen consensus in ea; licet femina id conetur efficere non solum fricatione, sed etiam cum inuisione digitorum vsque ad os verit?
Et an liceat Chirurgo contrahere verenda infirmi curationis causa cum periculo pollutionis?
Et in corpore huius Resolutionis aliqui alij casus, & similia exempla vt in alijs Resolutionibus proxime præteritis hic appositis inferuntur, & cuiusmodi explanantur circa præuisas pollutiones, &c. Ex part. 2. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 54. alias 56.

§. 1. Affirmatiuè respondent Sanchez, Filliucius, Reginaldus, & Bonac. quos citat, & sequitur Ioan. Sancius vir doctissimus in suis disputationibus selectis, disp. 2. 1. num. 29. & idem docet ex recentioribus Villalobos in summa, tom. 2. tr. 40. diffie. 16. num. 4. & 5. vbi etiam docet, cum Sanchez de matr. lib. 9. disp. 17. num. 19. & multis ex Societate Iesu, fas esse conficere verenda ad expellendum semen corruptum, licet præter intentionem sequatur veri seminis emissio, & licet femina id conetur efficere non solum fricatione partium verendarum, sed etiam cum inuisione digitorum vsque ad os verit. Et hanc opinionem præter Sanchez, & Villalobos, docet etiam Bonac. de matrim. qu. 4. punct. 10. n. 12. Ratio est, quia in his casibus pollutio sequitur, præter intentionem operantis. Ergo. Hinc deducitur decisio multorum casuum.

2. Primò, licere chirurgo contrahere verenda infirmi curationis causa, cum periculo pollutionis. Ita Valquez in p. 2. tom. 1. disp. 15. num. 9. Lessius lib. 4. c. 3. dub. 14. n. 48. Ioan. de la Cruz in direct. cons. præc. 6. dub. 9. & alij.

3. Secundo, cursorem non constructum esse pedestrem incedere, quamvis sit expertus pollutionem pati. Ita Filliucius tom. 2. tr. 30. n. 150. Sayus in Clauis Regia lib. 8. c. 5. n. 12. Sanchez lib. 9. disp. 45. n. 8. & alij.

4. Tertio, accubantem, & sentientem se ex tali situ in pollutionem venire in fommo, vel etiam in vigilia, dum absit periculum consensus, non teneri aliter decumbere, etiam si posset aliter commodè dormire. Ita Sanc. *ubi supra* in selectis, disp. 2. 1. n. 12. qui n. 18. in fine, docet etiam, quòd non tenetur quis lectum deserere, etiam si cum membri erectione gullus carnis præferatiur, dummodo non adsit periculum consentiendi; sed alij tenent, quòd tenetur quis lectum deserere, si sentiat delectationem veneream, etiam sine membri erectione. Hæc omnia inuenies apud Ioan. Sancium *ubi supra*, qui plus addit, vt nos etiam alibi notamus, nempe quodlibet peccatum mortale in genere luxuria, non esse causam efficaciter influentem in pollutionem & ideo pollutionem ex illa causa aduenientem in somnis, non esse necessariò consistendam. Putatur igitur verba impudica, & cogitationes turpes, quæ sunt crimina mortalia, etsi sint causæ per se ordinatae ad pollutionem, non tamen efficaciter in illam influere, alias ferè nunquam apponerentur, quin sequeretur pollutio, sed contrarium tamen euenire, experientia demonstrat. Ergo, &c. Ideo cum inefficaces causæ sint pollutionis, non magis influunt in eam, quam si essent per accidens causæ. Si ergo quando verba turpia, vel cogitatio turpis præsens est, non influit pollutionem, nec appetitum efficaciter monet ad illam habendam, quomodo credi potest influuram, quando absens est, vt pote in somnis? Limita hæc omnia, nisi cogitatio turpis coniungeretur cum membri erectione, per tempus durante, seu cum magna commotione spirituum genitalium. Ita Sancius *ubi supra*. Sed omnia prædicta in præsentis Resolutione sint probabiliter, multi negant, & præsertim illud, quòd liceat refricare verenda ad expellendum semen corruptum. Et ideo in editione quinta Summæ Henrici Villalobos, & in editione nouissima Operum Thomæ Sanchez, hæc opinio non inuenitur impressa; imò de illa se retractauit in summa, tom. 2. lib. 5. c. 6. num. 12. vnde ego illum non tenco.

RESOL. XIV.

An liceat conari fricationibus ad semen corruptum expellendum, etiam si inde sequatur aliqua veri seminis emissio?

Et quid est dicendum, si dubium est, num in quamitate, an in qualitate semen peccaret; an liceat iurare naturam confricationibus ad expellendam qualiter morbidam?

Et an hoc fieri debeat cum medicamentis, non autem cum fricationibus?

Et an peccent mortaliter mundantes verenda à lanugine, & sanguine menstruo, ne prurium aut fetorem patiantur, quamvis inde præter intentionem subsequatur videatur pollutio secluso consentiendi periculo? Ex part. 3, tract. 5. & Misc. 1. Ref. 6. aliàs 85.

aut fetorem patiat, quamvis inde præter intentionem subsequatur videatur pollutio, secluso consentiendi periculo.

RESOL. XV.

An licitum sit sumere, & applicare medicinam provocantem effusionem seminis? Ex part. 2. tr. 16. & Misc. Ref. 159.

§. 1. Si nullum alium habet effectum, non est licitum, & oppositum asserere est improbabile & dignum gravi censura temeritatis saltem, quia illicitum est procurare pollutionem per medium contra naturæ ordinem. Si medicina verò habeat alium effectum virilem, quem sus intendit, licitum est applicare talem medicinam, non intendens pollutionem. Multa sunt exempla in materia de peccatis. Legantur Doctores agentes de delegatione morosa, vel de præcepto fornicationis, & hæc opinio non solum est probabilis, sed vera, & idem iudicium est de alia causa pollutionis, quæ de se non est intrinsecè mala, & ex hac doctrina possunt excusari à censura multa, quæ docuit P. Thomas Sanchez in materia de matrimonio, agens de actu coniugali, quæ homines aliqui non bene cum illo compositi reprehendunt iniuste, quæ multi viri docti & pii à censura liberant, & hæc omnia docet Turrianus in select. disputat. cent. 2. censura Theologica, dub. 74. Sed ego contrarium teneo, & puto in his materiis non esse laxanda habenas.

Sup. his in Ref. præterea §. His, in fine, & in to. 2. tr. 6. refol. 119. §. vi. & in ref. 207. §. etiam vlt.

Sup. hoc in §. 1. Afirmatiuam sententiam docuerunt multi viri docti Societatis Iesu, quos citat, & sequitur Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 9. disp. 17. num. 18. & post illum docet etiam hanc sententiam Bonacina de matrim. quest. 4. punct. 10. n. 1. vbi sic ait: Secundo feminam, quæ propter semen corruptum; patitur accidentia venenosa sequitur posse conari fricando, vel adhibendo medicamenta ad expellendam semen corruptum, quod est noxium sanitati, etiamsi inde sequatur veri seminis emissio; nam illa emissio sequitur per accidens ad expulsionem seminis corrupti, quod est sanitati noxium, modò non sit periculum consentes in pollutionem, & modò constet semen illud corruptum esse. Sic Bonacina, & nouissimè hanc opinionem tenet etiam doctus Villalobos in sum. tom. 2. tr. 40. disp. 16. n. 4. sic asserens. [Duda es, si semen est corruptum, ex quo in vase retento patitur mulier accidentia venenosa, an liceat conari illud expellere, vel fricatione partium, vel intromissione digitorum vsque ad os vteri? A lo qual se responde con distincion, porque quando procede que semen peccat in quantitate, non licet, quia est verè semen, Mas si verdaderamente es corrupto, licito es procurar expellerle de las maneras dichas, y otros remedios, porque ya no es verdaderamente semen, pues es corrupto, y no se lià de hazer caso de que de camino y præter intentionem se signa iuntamente veri seminis amissio, quia datur opera rei licite.] Ita Villalobos? cuius sententiam ex multis rationibus approbat Sancius in select. disp. 2. n. 30.

2. Sed dubium est, num in quantitate, an in qualitate peccaret, asserunt non licere, si dubium ita esset; vt docti medici neutri parti acquiescerent; quia tunc semen est in possessione, quod verum, & aptum generationi sit; cum hæc qualitas suapte natura illi insit. Si verò probabiliter opinarentur illud in qualitate peccare, quamvis cum alterius partis formidine, id putant licere; nam opinionem probabilem quis tunc amplecti potest. Et ita docent Sanchez, & Bonacina vbi supra, & Reginaldus infra.

3. His tamen non obstantibus Sanchez postea in sum. tom. 2. lib. 5. cap. 6. num. 12. mutauit sententiam, & docuit non licere iurare naturam confricationibus ad expellendam qualiter morbidam, in quam semen iam corruptum transit; & hanc sententiam docuere etiam eademmet societate Rebellius quest. 2. lib. 3. quest. 19. sect. 3. & Ioannes Salas in part. 2. tom. 2. quest. 74. tract. 1. §. disp. 6. sect. 1. §. num. 90. vbi post multa, sic tandem concludit. Mihi magis placet illicitum esse semen quantumcumque corruptum cum venerea voluntate emittitur, etiamsi de corruptione certitudo esset. Sic ille, & ego; concedit tamen Sanchez, & Filliucius tom. 2. tract. 30. cap. 8. num. 110. hoc fieri posse cum medicamentis, non autem confricationibus, vide etiam Zamardum in diuers. Theologorum, part. 2. de sacrament. matrim. cap. 41. verb. 11. & Reginald. tom. 2. lib. 22. cap. 3. num. 40.

4. Notandum est tamen hic obiter quod Sancius in selectis, disp. 21. num. 33. Reginaldus & alij, vbi supra, docent non peccare mortaliter mundantem verenda à lanugine, & sanguine menstruo, ne prurium,

aut fetorem patiat, quamvis inde præter intentionem subsequatur videatur pollutio, secluso consentiendi periculo.

5. Notandum est hic etiam, quòd gaudere de supra dicta pollutione in somnis cepta, non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, non est peccatum, neque veniale. Scio contrarium docere Sorum in 4. sent. dist. 12. q. 1. a. 7. Medinam in part. 2. q. 74. art. 5. Zumel ibidem, art. 8. disp. 4. Ledesnam, Lopez Angles, Rodriguez, & alios; sed tu tepe nostram sententiam, quam docent Doctores, quos citat, & sequitur Tannerus in 2. 2. D. Thom. disput. 4. quest. 7. dub. 7.

6. Notandum est etiam, quòd gaudere de supra dicta pollutione in somnis cepta, non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, non est peccatum, neque veniale. Scio contrarium docere Sorum in 4. sent. dist. 12. q. 1. a. 7. Medinam in part. 2. q. 74. art. 5. Zumel ibidem, art. 8. disp. 4. Ledesnam, Lopez Angles, Rodriguez, & alios; sed tu tepe nostram sententiam, quam docent Doctores, quos citat, & sequitur Tannerus in 2. 2. D. Thom. disput. 4. quest. 7. dub. 7.

7. Notandum est etiam, quòd gaudere de supra dicta pollutione in somnis cepta, non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, non est peccatum, neque veniale. Scio contrarium docere Sorum in 4. sent. dist. 12. q. 1. a. 7. Medinam in part. 2. q. 74. art. 5. Zumel ibidem, art. 8. disp. 4. Ledesnam, Lopez Angles, Rodriguez, & alios; sed tu tepe nostram sententiam, quam docent Doctores, quos citat, & sequitur Tannerus in 2. 2. D. Thom. disput. 4. quest. 7. dub. 7.

8. Notandum est etiam, quòd gaudere de supra dicta pollutione in somnis cepta, non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, non est peccatum, neque veniale. Scio contrarium docere Sorum in 4. sent. dist. 12. q. 1. a. 7. Medinam in part. 2. q. 74. art. 5. Zumel ibidem, art. 8. disp. 4. Ledesnam, Lopez Angles, Rodriguez, & alios; sed tu tepe nostram sententiam, quam docent Doctores, quos citat, & sequitur Tannerus in 2. 2. D. Thom. disput. 4. quest. 7. dub. 7.

9. Notandum est etiam, quòd gaudere de supra dicta pollutione in somnis cepta, non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, non est peccatum, neque veniale. Scio contrarium docere Sorum in 4. sent. dist. 12. q. 1. a. 7. Medinam in part. 2. q. 74. art. 5. Zumel ibidem, art. 8. disp. 4. Ledesnam, Lopez Angles, Rodriguez, & alios; sed tu tepe nostram sententiam, quam docent Doctores, quos citat, & sequitur Tannerus in 2. 2. D. Thom. disput. 4. quest. 7. dub. 7.

RESOL. XVI.

An si pollutio capis in somnis, sit reprimenda in vigilia sub onere peccati mortalis?

Et an gaudens de supra dicta pollutione in somnis cepta non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, sit saltem peccatum veniale? Ex part. 3. tr. 5. & Misc. 1. Ref. 21.

§. 1. Afirmatiuam sententiam docet Toletus lib. 5. cap. 13. n. 1. tunc enim quis non tenetur reprimere pollutionem, quando potestatem habet imperfectam, quia semisomnis est, sed in nostro casu pollutionem perfectam habet potestatem, quia in vigilia est; ergo tenetur illam reprimere.

2. Sed negatiuam sententiam docet Emanuel Sá ver. luxuria, n. 10. vbi sic asserit. Ceptam in summo pollutionem non tenetur euigilans reprimere, sufficit enim non placere; ita ille. Et ratio est, quia dicta pollutio incipit in somnis sine peccato, & involuntariè; effusio verò illius in vigilia, est effectus naturalis illius causæ inculpabilis, ergo. Et ita hanc sententiam docent Ioan. de la Cruz in direct. p. 1. prac. 6. art. 8. dub. 10. concl. 2. Filliucius tom. 2. tr. 30. cap. 8. n. 147. & probabilem putat Fagundes prac. 3. lib. 3. cap. 6. num. 11. in casu quo quis certus est quòd non adhibebit consensum; nec in alio casu ego puto illam docuisse Doctores citatos.

3. Notandum est hic etiam, quòd gaudere de supra dicta pollutione in somnis cepta, non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, non est peccatum, neque veniale. Scio contrarium docere Sorum in 4. sent. dist. 12. q. 1. a. 7. Medinam in part. 2. q. 74. art. 5. Zumel ibidem, art. 8. disp. 4. Ledesnam, Lopez Angles, Rodriguez, & alios; sed tu tepe nostram sententiam, quam docent Doctores, quos citat, & sequitur Tannerus in 2. 2. D. Thom. disput. 4. quest. 7. dub. 7.

Sup. contentio in hoc §. in Ref. seq. & in to. 1. tr. 7. Ref. 100. §. Nota etiam per totum.